

مکارم شیرازی، ناصر - ۱۳۰۵ - مصحح

تفسیر نمونه: تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواستها، پرسشها، مکتبها و مسائل روز، زیر نظر ناصر مکارم شیرازی؛ با همکاری جمعی از نویسندگان
اویرایش ۱۲ - تهران: دارالکتب الاسلامیه - ۱۳۸۵.

۲۵۰۰۰ ریال: جزء ۱۰ - بنهای هر جلد متفاوت.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا (فهرست نویسی پیش از انتشار).
کتابنامه.

جزء دهم (چاپ اول: ۱۳۸۶)

ISBN : 978-964-440-404-7

۱. تفاسیر شیعه - قرن ۱۲. الف. عنوان. ب. عنوان: تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید با
در نظر گرفتن نیازها، خواستها، مکتبها و مسائل روز.

۲۹۷/۱۷۹

ت ۷ م ۹۸/۹۷ BP

۲۱۵۷-۶۲م

۱۳۷۷

نام کتاب: تفسیر نمونه - جزء دهم

مؤلف: آیت الله العظمی مکارم شیرازی و همکاران محمد رضا آشتیانی، محمد جعفر امامی،
داود الهامی، اسدالله ایمانی، عبدالرسول حسنی، سید حسین شجاعی، سید نورالله طباطبایی، محمود
عبداللهی، محسن فراتی، محمد محمدی

تیراژ: ۷۸۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۸۶ ه. ش.

صفحه و قطع: ۳۶۸ صفحه، وزیری

چاپ: چاپخانه گوهراوندیشه

ناشر: دارالکتب الاسلامیه - تهران - بازار سلطانی - ۹۹

تلفن: ۵۵۶۲۷۴۴۹ تلفکس: ۵۵۶۲۰۴۱۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

شابک ۷ - ۴۰۴ - ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۴۴۰ - ۹۷۸ - ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۴۴۰ - ۰۳۰ - ۹۷۸

شابک دوره ۲۸ جلدی ۸ - ۴۴۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN 978 - 964 - 440 - 030 - 8 VOL.28

زیر نظر استاد محقق
آیه الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

تفسیر نمونه

تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید
با در نظر گرفتن نیازها، خواست‌ها،
پرسش‌ها، مکتب‌ها و مسائل روز

جزء دهم

با تجدید نظر و اضافات فراوان

با همکاری

جمعی از فضلاء و دانشمندان

بسمه تعالی

واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا «آل عمران / ۱۰۳»

و همگی به ریسمان خدا (قرآن و اسلام، و هرگونه وسیله وحدت) چنگ زنید؛ و پراکنده نشوید.
«آیات قرآن گنجینه‌هایی هستند پس هر رمان گنجینه‌ای را گسودی بر تو سزاست که نگاه کنی در آن

پیامبر اکرم ﷺ

چیست»

آیه‌های قرآن عروة الوثقی است که هر صبح و شام دلهایمان را به آسمان گره می‌زند.

نور قرآن، بر تو امید ماست که فردای زندگی‌مان را روشن و روشن‌تر می‌نماید.

انوار عروزان قرآن بر هر چه بتابد، روشن و منورش می‌گرداند. ابر پر باری است که هر چه در زیر آن، سر برآورد زیر پوشش خود قرار می‌دهد. نسیم روح بخش رحمت الهی است به هر چه بوزد به حرکت و نشاطش در می‌آورد. آب حیات چشمه بقاست، که همه چیز را زنده می‌کند و زمین حاصلخیزی است که زمینه رویش هر خیر و برکتی را فراهم می‌کند.

بر این اساس، آموزش قرآن و مفاهیم و الاهی آن، بسیار مهم شمرده می‌شود که جای دارد همه در راستای آشنایی با مفاهیم و گِل وازه‌های قرآنی بیش از پیش بکوشند و خود را در گستره ایمان و زلالی قرآن، غرق نمایند.

قرآن کریم از آغاز نزول تا به امروز همواره مورد توجه اندیشمندان، زبدگان، نجبگان و متفکران بوده است و از زوایای گوناگون به تدبیر و تأمل در آن پرداخته و از این رهگذر آثار گرانقدری از خود به یادگار گذاشته‌اند.

در سال ۱۳۸۶ که به فرموده مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مد ظله العالی) به نام اتحاد ملی و انسجام اسلامی نامگذاری شده است، بر آنیم تا در راستای ترویج فرهنگ غنی قرآن کریم به صورت گسترده‌تر و فعال‌تر از گذشته گام برداریم.

روش و سیردنیکو و حسنه سازمان عقیدتی سیاسی ناجا، برگزاری مسابقات در رشته‌های قرانت، حفظ، درک مفاهیم قرآنی و ایجاد رقابت سالم و سازنده در بین آحاد کارکنان است. به همین جهت مقرّر گردید در سال ۱۳۸۶ منبع مسابقه در رشته درک مفاهیم قرآن در سطوح آقایان، بانوان، دانشجویان کتاب تفسیر شریف نمونه، تألیف حضرت آیه الله مکارم شیرازی (دامت برکاته) باشد که با هماهنگی انتشارات دارالکتب الاسلامیه تدوین و واریه گردید.

سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

معاونت آموزش - دارالقرآن

با مجاهدان راه خدا، معاف نیست، حتی آنها که بیمارند و نایبنا، و طبعاً قادر به برداشتن اسلحه و شرکت در میدان نبرد نیستند، ولی با زبان و تبلیغ و اعمال خود، می‌توانند مشوق مجاهدان و پشتیبان برنامه‌های آنها باشند، آنها نیز باید این رسالت خود را فراموش نکنند، و به کلی از برنامه‌ها کنار نروند.

در حقیقت جهاد مراحل دارد، و معذور بودن از یک مرحله آن، دلیل بر معذور بودن از مراحل دیگر نیست.

* * *

۳- قاعده «مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ»

جمله: «مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ»: راهی برای مؤاخذه نیکوکاران وجود ندارد»، در مباحث فقهی سرچشمه قانون وسیعی شده است، و از آن احکام فراوانی استفاده کرده‌اند، مثلاً: هرگاه امانتی در دست شخص امینی بدون هیچ گونه افراط و تفریط تلف شود، چنین شخصی نباید ضامن باشد، و از جمله دلائلی که بر آن اقامه می‌کنند، آیه فوق است؛ زیرا او «محسن» و نیکوکار است، و مرتکب عمل خلافی نشده، به همین دلیل، اگر او را مسئول و ضامن بدانیم، مفهومش این است که نیکوکاران را نیز می‌توان مؤاخذه کرد.

البته، شک نیست که آیه فوق در مورد مجاهدان است، ولی می‌دانیم مورد یک آیه، از عمومیت حکم نمی‌کاهد، و به تعبیر دیگر مورد هرگز مخصص نیست.

* * *

آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

﴿ فهرست مطالب ﴾

موضوع	صفحه
خمس، یک دستور مهم اسلامی.....	۵
روز جدائی حق از باطل.....	۶
منظور از «ذی القربی» چیست؟.....	۷
آیا غنائم، منحصر به غنائم جنگی است؟.....	۹
آیا اختصاص نیمی از خمس به بنی هاشم تبعیض نیست؟.....	۱۵
منظور از سهم خدا چیست؟.....	۱۹
کاری که می بایست انجام گیرد.....	۲۱
شش دستور دیگر در زمینه جهاد!.....	۲۶
مشرکان و منافقان و وسوسه های شیطانی.....	۳۱
شیطان از چه طریق ظاهر شد؟ وسوسه یا تشکّل؟.....	۳۵
یک سنّت تغییرناپذیر!.....	۳۷
نکته ها:	
۱- پاسخ به یک سوال.....	۳۹
۲- عوامل حیات و مرگ ملت ها.....	۴۰
۳- جبر سرنوشت و جبر تاریخ و سایر جبرها ممنوع!.....	۴۴
شدت عمل در برابر پیمان شکنان.....	۴۶
افزایش قدرت جنگی و هدف آن.....	۵۱
نکته ها:	
۱- اصل اساسی در جهاد اسلامی.....	۵۲
۲- رمز جهانی و جاودانی بودن اسلام.....	۵۵
۳- هدف انسانی و منطقی.....	۵۶
۴- دشمنان ناشناخته.....	۵۷

موضوع	صفحه
۵- امکانات و تهیه ابزار نظامی.....	۵۸
۶- برنامه جهاد اسلامی.....	۵۹
آمادگی برای صلح.....	۶۱
منتظر برابری قوا نباشید!	۶۷
آیا آیه نخست منسوخ شده؟.....	۶۹
افسانه موازنه قوا.....	۷۰
اسیران جنگی.....	۷۳
آیا گرفتن فداء منطقی و عادلانه است؟.....	۸۳
چهار گروه مختلف.....	۸۵
نکته‌ها:	
۱- هجرت و جهاد.....	۹۱
۲- مبالغه و اغراق در تنزیه صحابه.....	۹۳
۳- ارث در نظام قوانین اسلام.....	۹۵
۴- منظور از «فِئْتَه» و «فَسَادُ کَبِیْر» چیست؟.....	۹۶
نکته‌ها:	
۱- نام‌های این سوره.....	۱۰۰
۲- تاریخچه نزول سوره.....	۱۰۱
۳- محتوای سوره توبه.....	۱۰۱
۴- چرا این سوره «بسم الله» ندارد؟.....	۱۰۲
۵- فضیلت تلاوت این سوره.....	۱۰۳
۶- درک یک واقعیت تاریخی.....	۱۰۴
و قلب تو را هدایت می‌کند».....	۱۰۵
پیمان‌های مشرکان الغاء می‌شود.....	۱۱۰
نکته‌ها:	
۱- آیا الغای یک جانبه پیمان صحیح است؟.....	۱۱۱

موضوع	صفحه
۲- این چهار ماه از کی شروع شد؟	۱۱۳
آنها که پیمان‌شان محترم است	۱۱۴
نکته‌ها:	
۱- «حج اکبر» کدام است؟	۱۱۶
۲- مواد چهارگانه‌ای که در آن روز اعلام شد.	۱۱۷
۳- چه کسانی پیمان مدت دار داشتند؟	۱۱۸
شدت عمل توأم با نرمش!	۱۱۹
نکته‌ها:	
۱- منظور از «أَشْهُرُ حُرْمٍ» در اینجا چیست؟	۱۲۱
۲- آیا نماز و زکات شرط قبول اسلام است؟	۱۲۲
۳- ایمان زائیده علم است	۱۲۲
تجاوزکاران پیمان شکن!	۱۲۴
چرا از پیکار با دشمن واهمه دارید؟	۱۳۰
نکته‌ها:	
۱- پیمان شکنان	۱۳۴
۲- مبارزه با سران کفر	۱۳۶
۳- برادری دینی	۱۳۶
۴- واهمه از فرمان جهاد	۱۳۷
۵- منظور از کسانی که رسول را اخراج کردند	۱۳۷
۶- این آیه دلیل جبر نیست	۱۳۷
عمران مسجد در صلاحیت همه کس نیست	۱۴۱
نکته‌ها:	
۱- منظور از «عمارة» چیست؟	۱۴۳
۲- عمل خالص تنها از ایمان سرچشمه می‌گیرد	۱۴۳
۳- پاسداران شجاع	۱۴۴

موضوع	صفحه
۴- آیا تنها مسجد الحرام منظور است؟	۱۴۴
۵- اهمیت بنای مساجد	۱۴۴
مقیاس افتخار و فضیلت	۱۴۹
تحریف تاریخ	۱۵۰
همه چیز فدای هدف و برای خدا	۱۵۶
نکته‌ها:	
۱- پیوند خویشاوندی	۱۵۹
۲- فرمان پیروزی پیامبر ﷺ حتمی است	۱۵۹
۳- گذشته و امروز در گرو این دستور	۱۶۰
انبوه جمعیت به تنهایی کاری نمی‌کند	۱۶۲
نکته‌ها:	
۱- غزوة عبرت‌انگیز حنین	۱۶۴
۲- چه کسانی فرار کردند؟	۱۶۸
۳- ایمان و آرامش	۱۶۹
۴- تعداد جنگ‌های پیامبر ۹	۱۷۱
۵- غرور ممنوع	۱۷۲
مشرکان حق ورود به مسجد الحرام را ندارند!	۱۷۲
وظیفه ما در برابر اهل کتاب	۱۷۵
«جزیه» چیست؟	۱۸۰
بت پرستی اهل کتاب	۱۸۴
نکته‌ها:	
۱- «عُزَیْر» کیست؟	۱۹۰
۲- مسیح علیه السلام فرزند خدا نبود	۱۹۳
۳- اقتباس این خرافات از دیگران	۱۹۳
۴- منظور از «فَاتَلَهُمُ اللَّهُ»	۱۹۴

موضوع	صفحه
۵- منظور از «هدایت» و «دین حق» چیست؟	۱۹۴
۶- غلبه منطقی یا غلبه قدرت؟	۱۹۵
۷- قرآن و قیام مهدی	۱۹۶
۸- روایات اسلامی پیرامون ظهور مهدی	۱۹۸
۹- اثرات سازنده انتظار ظهور مهدی	۲۰۲
۱۰- مفهوم انتظار	۲۰۶
۱۱- انتظار یعنی آمادباش کامل	۲۰۷
۱۲- نخستین فلسفه: خودسازی فردی	۲۰۸
۱۳- فلسفه دوم: خودیاری‌های اجتماعی	۲۱۰
۱۴- فلسفه سوم: منتظران راستین در فساد محیط حل نمی‌شوند	۲۱۰
۱۵- جمع بندی	۲۱۲
کنز ممنوع است	۲۱۴
کیفر ثروت‌اندوزان!	۲۱۷
نکته‌ها:	
۱- حدود و معیار «کنز»	۲۱۹
۲- ابوذر و اشتراکیت	۲۲۳
آتش بس اجباری	۲۲۸
فلسفه ماده‌های حرام	۲۳۱
مفهوم و فلسفه «نسیء» در جاهلیت	۲۳۲
وحدت کلمه در برابر دشمن	۲۳۴
چگونه اعمال زشت در نظر زیبا جلوه می‌کند؟	۲۳۴
باز هم حرکت به سوی میدان جهاد	۲۳۷
تأکیدهای مکرر بر مسأله جهاد	۲۳۹
از شرایط مجاهد راستین	۲۳۹
منظور از گروه جانشین؟	۲۴۰

موضوعصفحه

۲۴۲	خداوند پیامبرش را در حساس ترین لحظات تنها نگذارد.....
۲۴۴	داستان یار غار.....
۲۴۷	تن پروران طماع.....
۲۵۱	سعی کن منافقان را بشناسی.....
۲۵۵	عدمشان به ز وجود!.....
۲۶۰	منافقان بهانه تراش.....
۲۶۱	راهی برای شناخت منافق.....
۲۶۲	منظور از احاطه جهنم چیست؟.....
۲۶۴	ما پیروزیم!.....
۲۶۶	مقدّرات و کوشش های ما.....
۲۶۷	در قاموس مؤمنان شکست وجود ندارد.....
۲۶۸	صفات همیشگی منافقان.....
۲۷۰	انفاق فاسقان.....

نکته ها:

۲۷۲	۱- تفاوت آیه اول و دوم.....
۲۷۴	۲- نباید فریب عبادت افراد را خورد.....
۲۷۶	نشانه دیگری از منافقان.....
۲۷۸	خودخواهان بی منطق.....
۲۸۱	مصارف زکات و ریزه کاری های آن.....
۲۸۳	فرق میان «فقیر» و «مسکین».....
۲۸۵	آیا زکات باید به هشت قسمت مساوی تقسیم شود؟.....
۲۸۶	در چه زمانی زکات واجب شد؟.....
۲۸۶	منظور از «مَوْلَفَ قُلُوبُهُمْ» کیانند؟.....
۲۸۷	نقش زکات در اسلام.....
۲۸۹	تفاوت حروف و تفاوت احکام.....

موضوع	صفحه
قیافه حق به جانب منافقان!	۲۹۶
برنامه خطرناک دیگری از منافقان	۳۰۱
نشانه‌های منافقان	۳۰۷
تکرار تاریخ و درس عبرت	۳۰۹
نشانه‌های مؤمنان راستین	۳۱۳
پیکار با کفار و منافقان	۳۱۷
توطئه خطرناک	۳۲۱
منافقان کم ظرفیتند!	۳۲۶
کارشکنی منافقان	۳۳۳
نکته‌ها:	
۱- اهمیت به کیفیت کار است نه کمیت	۳۳۴
۲- تلاش برای دلسردی مؤمنان	۳۳۵
۳- معنی مسخره خدا	۳۳۶
۴- عدد هفتاد	۳۳۶
باز هم کارشکنی منافقان	۳۳۹
روش محکم‌تر در برابر منافقان	۳۴۴
دو همتان و مؤمنان راستین	۳۴۹
معذوران واقعی!	۳۵۲
معذورانی که از عشق جهاد اشک می‌ریختند!	۳۵۶
نکته‌ها:	
۱- سربازان عاشق جهاد	۳۵۹
۲- مراحل جهاد	۳۶۰
۳- قاعده «مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ»	۳۶۰